

DE NEDERLANDSE PLUIMVEESOCIËTEIT PRESENTEERT:

ZWEEDS PLUIMVEE

Boven: Jonge Skana ganzen bij Kenneth Broekman in Someren.

**Tekst en foto's:
Nederlandse Pluimvee Sociëteit.**

Het is bekend dat de NPS bijzondere vriendschapsbanden onderhoudt met verenigingen uit verschillende landen. Dit levert vaak heel interessante contacten op; zo kregen we dit voorjaar een hele serie broedeieren uit Zweden als bevestiging van onze vriendschapsband. De liefhebberij het houden van pluimvee, is in Zweden en de andere Scandinavische landen waar nauw mee samen wordt gewerkt, nog niet zo uitgebreid als bij ons. Het aantal eigenrassen is dan ook niet zo heel erg groot en de rassen zijn ook nog eens heel zeldzaam. Dit om het speciale van het cadeau geven van de broedeieren te benadrukken.

De uitkomst was geweldig, zeker als je weet wat voor reis deze broedeieren achter de rug hadden! De eieren werden verzameld in Zweden en aangezien de rassen daar toch wel zeldzaam zijn, heeft dit zeker 14 dagen geduurd. Daarna maakten ze een reis van meer dan 1100 km naar Duitsland, waar nog een paar dagen door het Duitse Vogelgebergte werd gereden en vervolgens naar Nederland. Na deze reis, die 7 dagen in beslag nam, belandden de Zweedse broed eieren in Someren in een broedmachine. Het resultaat: 90% bevrucht waarvan 85 % uitkwam! We kunnen dan wel van oersterke en zeer vruchtbare rassen spreken, temeer omdat we weten dat deze rassen onder veel extremere weersomstandigheden gehouden worden dan bij ons. Vaak is dat in streken waar het wemelt van de roofdieren en/of roofvogels, die het op het pluimvee voorzien hebben. Deze rassen zijn dan ook zeker een aanwinst in Nederland en België; we

gaan het 'Zweedse Pluimvee' aan u voorstellen op de tentoonstelling in Merelbeke (België) op 23-25 Oktober 2009.
Hier is alvast een voorproefje.

De Skana gans, Skånegås

De Zweedse Skana gans is een gans met een bonttekening zo als we die kennen bij de Vlaamse, Normandische, Pommerse, Twentse en de Engelse Grey back. De Skana gans is een zeer robuuste gans en overtreft in bouw en gewicht de overige bont getekende rassen in Europa. De bonttekening is niet eenvoudig te fokken. De bonttekening is scherp begrensd volgens de standaard, maar uit een perfect getekend koppel komen veel verschillende bonttekeningen. Dat betekent niet, dat je alle slecht getekende dieren moet verwijderen voor de fok, want ook uit slecht getekende dieren kunnen magnifieke, goed getekende dieren tevoorschijn komen.

De vrouwtjes leggen ongeveer 20 tot 25 eieren per jaar, met een gewicht van 180 tot 200 g, die na 30 dagen broeden uitkomen.

Het gewicht is 6,5 tot 8 kg voor de

gans en 7-11 kg voor de gent (mannelijke gans).

**Boven: Jonge Skana ganzen.
Links: Kopstudie.**

Historie

In vroeger jaren werden via Duitsland veel halfwas ganzenkuikens ingevoerd; dit zijn veelal Pommerse ganzen geweest. Daar werd verder mee gekweekt en er ontstond een sterk bont

ganzenras, vooral rond de dorpen **Hunneberga** och **Vomb** in Skana land, ten oosten van Malmö. Rond 1880 begon Marten Olsson de ganzen uit die streek te verbeteren en uniform te kweken. Hij gebruikte daar de aanwezige ganzen uit de streek voor en kruiste daar een gent van het Emden en Toulouse ras in.

In 1920 is het ras voor het eerst erkend in de Zweedse standaard.

Karakter

Een snel groeiende gans, goede betrouwbare broeders en zorgzame ouders. De gent is een felle beschermer van wat hem lief is. Een Skana ganzen koppel is elkaar trouw voor het leven; als er een van de twee overlijdt, is het heel moeilijk om ze aan een andere partner te koppelen. Na het opnieuw koppelen zijn dan ook vaak het eerste jaar de eieren onbevruucht.

Zweedse blauwe eend *Svensk blå anka*

De oorsprong van dit Zweedse landras is Pommeren en toch is de Zweedse blauwe eend de voorvader van de Pommerse eend. Dit zit zo: al in 1835 werden er blauwe eenden gehouden en gekweekt door de landbouwers in Pommeren, dat in die tijd deel uitmaakte van Zweden, vandaar de naam Zweedse eend. Het is een forse eend; een woerd weegt 3 tot 3,5 kg en een eend 2,5 tot 3

kg. In de eerste jaren van de 20ste eeuw werd er in Zweden serieus werk gemaakt van de Zweedse eend. De blauw gekleurde eenden die voorkwamen langs de westkust, van Skanör tot Göteborg, werden toen samengebracht. Al in 1907 werden ze in de Zweedse standaard opgenomen.

De kleur

Blauw is een prachtige kleur op pluimvee, alleen is het jammer genoeg geen vaste kleur op onze dieren, maar een verdund soort zwart. Blauw x blauw geeft een gemiddelde kleurverdeling van 50% blauw (grijs), 25% zwart en 25% vuilwit. Voeg de variabele witte borstvlek toe en dan weet je dat je heel wat moet fokken voor een perfect dier. Gelukkig is ook de zwarte kleur erkend, zodat er 75 % kanshebbers zijn. De kleurdiepte van het blauw is te beïnvloeden door op zwart terug te kruisen (geeft donkerder blauw) of op vuilwit (geeft lichter blauw).

Zweedse gele eend ***Svensk gul anka***

De Zweedse gele of buff eend is al in 1920 opgenomen in de standaard; we kunnen dus spreken van een vrij oud ras. In de jaren 70 van de 20ste eeuw ging de heer Måns Eriksson uit Svalöf op zoek naar dit ras. Ze bleken bijna verdwenen, maar hij vond nog een paar gele woerden, die hij koppelde aan wat geselecteerde blauwe eenden. Zelf zegt hij dat hij een wit eendenras heeft gebruikt. Er zijn echter aanwijzingen dat hij ook de gele Khaki Campbell heeft gebruikt om tot de juiste kleur te komen. We kunnen rustig stellen dat de Zweedse gele eend een echt ratjetoe is, waar nog wel eens verrassingen uit kunnen vallen. De gele eend legt meestal iets meer eieren dan de blauwe en weegt iets minder dan de gemiddelde eenderassen. Gewicht eend 2,5-3 kg, woerd 3-3,5 kg.

De kleur

Het geel kan variëren in kleur, van lichtgeel tot bruin. De vrouwtjes hebben over het hele lichaam een bijna gelijke kleur. Mannen hebben een donkerdere grijze tot bruine tint op het hoofd en de nek.

De Zwarte kip *Bohuslän-Dals*

Een totaal zwarte kip, ook van vlees en botten en al meer dan 200 jaar in Zweden. Het ras werd volgens de overlevering geïmporteerd naar Zweden door Hollandse zeelieden in het midden van 1800 en is goed aangepast aan de harde Zweedse natuur.

Links: Kuiken van de Zweedse Zwarte kip.

Rechts: De broedeieren uit Zweden.

Hier stonden we dan echt wel even van te kijken, zo'n bijzonder ras en hier totaal onbekend. We kennen wel de Ayam Cemani (Indonesisch: ayam = kip, cemani = gitzwart); een ras wat sinds een paar jaar erkend is in Nederland en hier geïntroduceerd als zeldzaam en afkomstig van Java. Het is frappant dat ook in Java, Vietnam en Cambodja - net als in Zweden - dit ras gewoon de naam kreeg toegediend "De Zwarte kip". In de Aziatische landen staat de zwarte kip gewoon op de menukaart in restaurants en in China worden speciale krachten toegeschreven aan het zwarte vlees.

Boven: Jonge hen (l) en haan (r).

In Zweden heeft deze kip haar raskenmerken behouden ondanks kruisingen met andere rassen: een geheel zwarte kam, vel en vlees, wat op een dominante factor wijst.

Alleen is de Zweeds zwarte kip wel kleiner dan de Ayam Cemani zoals wij die kennen. Het gewicht van de hen is 1-1,5 kg, de haan weegt 1,5-2 kg. Meer een forse krielkip dus.

De voorgeschreven ringmaat is 15 mm voor de hen en 16 voor de haan.
Het ras werd al snel populair in Zweden vanwege zijn hardheid en goede broedlust. De hen legt ongeveer 140 eieren per jaar en een ei weegt zo'n 38 tot 48 gram.

Rechts: Ook de huid is zwart.

Bohuslän-Dals zwarte kip is ondanks deze naam niet alleen plaatselijk beperkt tot Bohuslän en Dalsland, maar ze zijn ook gevonden in Noorwegen. De kippen die nu de basis voor de huidige stam vormen, zijn gekocht in 1958 in Bygd. Deze zwarte kippen waren afkomstig van een bruidscadeau uit Noorwegen rond de eeuwwisseling. Om de zaak nog internationaler en ingewikkelder te maken: de Zweden vertellen dat er een Nederlandse beschrijving van een soortgelijk hoenderras uit 1635 is, waarin staat dat het ras afkomstig is van Mozambique. Hier is nog veel onderzoek te doen naar de herkomst; wie durft de uitdaging aan? Een tip: misschien kunnen de logboeken van de VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie) duidelijkheid geven.

Op de tentoonstelling in Merelbeke (B) zullen wij een mooie presentatie van deze rassen verzorgen. Zie ook onze website www.nederlandsepluimveesoc.com